

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาและความเป็นมา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าต่อการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงได้รับความสนใจจากทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ นอกจากนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังส่งผลให้เกิดการสร้างอาชีพ การจ้างงาน การพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่ง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

ตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เจริญรุดหน้ามาตามลำดับเป็นผลให้เกิดรายได้หมุนเวียนมีมูลค่านับแสนล้านบาท ซึ่งส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม แต่พบว่าการจัดการท่องเที่ยวโดยทั่วไปมักประสบกับปัญหาที่สวนทางกันระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กับการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่เสมอ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น การให้ความรู้และประสบการณ์กับนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทมีส่วนร่วมต่อการจัดการจึงเกิดขึ้นเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา พร้อมกับกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโลก โดยการท่องเที่ยวแนวใหม่นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาระบบนิเวศเป็นสำคัญอุทยานแห่งชาติถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก และจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทุกปี

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้อุทยานแห่งชาติต้องให้ความสำคัญในด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ควบคู่ไปกับภารกิจหลักในการดูแลรักษาความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยาน เพื่อให้แนวทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเป็นไปอย่างสอดคล้องกับแนวทางการจัดการอุทยานแห่งชาติที่ตั้งไว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ด้านความพึงพอใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ว่าจะมีลักษณะการจัดการ

อย่างไร สอดคล้องกับหลักการ การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากนักน้อยเพียงใด เพื่อนำไปสู่การจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางนิเวศที่ยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ในด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มี เพศ และรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้ด้านความพึงพอใจต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
กำหนดพื้นที่ศึกษาไว้ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา
นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาไปท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน
3. ขอบเขตเนื้อหา
มุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้(ความพึงพอใจ) ความของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา
ระยะเวลาที่ศึกษา คือ วันที่ 1 ธันวาคม 2558 ถึง 31 มีนาคม 2559

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติ

2. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปพัฒนา อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.6 นิยามคำศัพท์

การรับรู้(Perception) หมายถึง การแปลความหมายจากการสัมผัส โดยเริ่มตั้งแต่ การมีสิ่งเร้ามา กระทับกับอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า และส่งกระแสประสาท ไปยังสมอง เพื่อการแปลความกระบวนการของการรับรู้ (Process) เป็นกระบวนการที่คาบเกี่ยวกันระหว่างเรื่องความเข้าใจ การคิด การรู้สึก (Sensing) ความจำ (Memory) การเรียนรู้ (Learning) การตัดสินใจ (Decision making) (อ้างอิงม, Novaribizz Feb 27,2016 from , [http //www.novaribizz.com/NovAce/Perception.htm](http://www.novaribizz.com/NovAce/Perception.htm)) การรับรู้สามารถวัดในลักษณะความพึงพอใจได้

การท่องเที่ยว(Tourism) หมายถึง การเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆที่ไม่ใช่การไปทำงานประจำ หรือการศึกษา แต่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน เปลี่ยนบรรยากาศ และทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งนี้โดยมีเหตุจูงใจโดยเฉพาะของสถานที่นั้นๆ อาทิเช่น หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น เป็นต้น (อ้างอิง <https://tourismatbuu.wordpress.com>)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่มีวัตถุประสงค์อย่างมุ่งมั่นเพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรม ที่ปรากฏ ในแหล่งธรรมชาตินั้น อีกทั้งช่วยสร้าง โอกาสทางเศรษฐกิจ ที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อชุมชนอีกด้วย

การจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management) หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงรวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ทางสังคมและสภาพแวดล้อมการกำหนดแนวทางมาตรการและแผนปฏิบัติการที่ดี ต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่กำหนดไว้มีฉะนั้นการจัดการการท่องเที่ยวจะดำเนินการไปอย่างไร ทิศทางและประสบความสำเร็จ

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ(Responsible Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีสำนึกรับผิดชอบต่อในการลดผลกระทบทางลบอันจะเกิดกับแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น

ให้ความเคารพในวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่นได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Satisfaction towards Tourism Products) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง ความรู้สึกที่นักท่องเที่ยวชาวไทยประเมินผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรีจากประสบการณ์ที่ได้รับ พิจารณาจากจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความเป็นมิตรของคนท้องถิ่น 2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 3) ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม 4) ความคุ้มค่าเงิน 5) คุณภาพโดยรวมของผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว

ทัศนคติต่อความสำคัญของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Attitude towards Tourism Products) ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การให้ความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จากความรู้สึกของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยพิจารณาจากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว 5 ประเภท ดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยว 2) กิจกรรมการท่องเที่ยว 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 4) ที่พักแรม 5) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมการท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึง พฤติกรรมในการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ได้แก่ อุทยานแห่งชาติที่เคยเดินทางไปมาแล้ว จุดประสงค์ในการเดินทาง รูปแบบการเดินทาง กลุ่มการเดินทาง วิธีการเดินทาง กิจกรรมที่ทำ ประเภทที่พักแรม ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายรวมระหว่างท่องเที่ยว แหล่งรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว การกลับมาอีกครั้ง